

Afdeling Beleidsontwikkeling
Koning Albert II-laan 35 bus 30
1030 BRUSSEL
T 02 553 32 43
F 02 553 31 40
beleidsontwikkeling@wvg.vlaanderen.be
www.departementwvg.be

Besluitenverslag werkgroep

////////////////////////////////////
Datum: 6 maart 2015

Auteur: Leen Poppe, Tia De Wannemaeker, Inge Schoevaerts

Onderwerp: recht op een menswaardige behandeling
////////////////////////////////////

Wat zijn de belangrijkste conclusies uit de werkgroep?

- **Rechten als basis:**
 - o Expliciteren van rechten is een startbasis voor dialoog
 - o De invalshoeken van “rechten” van minderjarigen en ouders meenemen/au serieus nemen: informatie, instemming, klachten,... m.b.t. isolatie/afzonderings-/vrijheid berovende maatregelen in het bijzonder (IVRK).
 - o ‘van vrijheid beroven’ mag nooit als ‘straf’ gebruikt worden! (DRPM). Enkel de overheid mag dit via haar gesloten instellingen; bv sluiten van deuren mag enkel door een ambtenaar gebeuren.
 - o Van ‘vrijheid beroven’/isolatie mag geen trauma’s veroorzaken (bv men mag zich niet verlaten voelen op het moment van een crisis, hulpverlener kan bv achter de deur blijven). Het moet altijd als een pedagogische maatregel (aangepast/tijdelijk/om de opvoeding te bevorderen) zijn. De uitdaging is om met respect (menswaardig) om te gaan met de integriteit van de persoon.
- Inzet van **methodieken**
 - o Het gebruik van methodieken waar alle hulpverleners van een dienst in getraind zijn is helpend als houvast en leidraad in de omgang met hen. vb. geweldloze communicatie, LSCI (wordt door meerdere diensten aangehaald, herstelgericht werken (HCA –diensten)
 - o Dergelijke methodieken worden best gezocht in relatie tot de doelgroep met wie gewerkt wordt (verbaal, visueel, spel materiaal, ...).
- Een in de voorziening intern georganiseerde crisisopvang heeft voordelen: zware conflicten kunnen tijdelijk uit de leefgroep worden gehaald waardoor de rust daar kan terugkeren en de jongere in kwestie ook op een terugkeer kan worden voorbereid

- Het belang van **preventie**:
 - o Een sanctiebeleid moet trapsgewijs worden uitgebouwd. Preventie is hierin de eerste trap, afzonderen is daarbij de laatste trap.
 - o Het gaat over preventie op verschillende vlakken:
 - Preventie in de structuur en werking: inspraak, beperkt aantal regels, IB, zware conflicten (zeer tijdelijk) uit de groep halen in de vorm van crisisopvang op maat. Hierin zijn 'op maat-maatregelen' belangrijk.
 - tav hulpverleners via vorming voor iedereen
 - tav kinderen en jongeren via informatie en training over bv. sociale vaardigheden
 - Werken met grote leefgroepen leidt ertoe dat er minder individueel en op maat kan gewerkt worden. Dit is een hinderpaal. Er wordt veel van de jongeren verwacht om - zonder dat ze er voor kiezen- in een vrij grote leefgroep te functioneren. Dikwijls gaat het net om jongeren die nood hebben aan rust, weinig prikkels en weinig spanningen.

- Het is belangrijk '**samen een traject te lopen**'
 - o met de minderjarigen en ouders (voortdurende communicatie) waarin "informatie, vertrouwen opbouwen, zich kwetsbaar durven opstellen, sorry kunnen zeggen, verstaanbare taal spreken, aftoetsen" allemaal centrale begrippen zijn.
 - o Samen met ouders 'je' kind opvoeden/grootbrengen veronderstelt afstemming van waarden (hoe reageer je op bepaald gedrag?) en normen (wat kan? wat kan niet?). Het is aangewezen dit beleid ism de gebruikersraad te ontwikkelen en bij te sturen. Ook externe bemiddelaars (bv Kinderrechtencommissariaat) kunnen ingeschakeld worden waar nodig.

- Een team moet **tijd en ruimte** krijgen om een eigen sanctiebeleid te kunnen overschouwen en hier samen over te reflecteren. Bv: wat als het team botst over de interpretatie van 'proportionaliteit'?

- Er is een nood aan **intervisie en uitwisseling van methodieken**: zowel intern binnen de voorziening als "leren" via contact met andere voorzieningen.

- Belang van **registratie**: wanneer er afgezonderd wordt, wordt dit best geregistreerd, met daarbij de motivatie waarom afzonderen nodig was. Dit helpt een team ook om erover te reflecteren en er verder mee aan de slag te gaan.

- Belang van **herstel**: na elke ingreep op de vrijheid moet er gewerkt worden aan herstel: zowel bij de minderjarige, bij de opvoeder, als misschien ook bij de leefgroep.

- Belang van **communicatie op maat**:
 - o Verstaanbare taal is zeker voor jongeren/kinderen met verstandelijke beperking heel belangrijk: namelijk weten waarom je bv begrensd wordt.
 - o Ook durven vragen: "hoe was dit voor jou?" na de sanctie/maatregel. Iedereen moet leren omgaan met 'grenzen'... agressie- en impulscontrole (oa bij jongeren met GES).

- **Digitale vrijheidsberoving** (gsm/internet afnemen) is een aspect van deze tijd... Gebeurt dit enkel in de gemeenschapsinstellingen?

Er werden twee ppt's toegelicht: van Ave Regina en van de Gemeenschapsinstellingen